

István Szabó și Márta Mészáros, omagiați la TIFF 2018

István Szabó și **Márta Mészáros**, autori de marcă ai cinematografeii maghiare, vor fi distinși cu Premiul pentru întreaga carieră la cea de-a **17-a ediție a Festivalului Internațional de Film Transilvania**. Celor doi invitați de onoare de la TIFF 2018 li se alătură o delegație impresionantă de regizori veniți la Cluj-Napoca să-și prezinte cele mai noi producții în cadrul tradiționalei **Zile Maghiare**.

Celebrat în secțiunea 3x3, renumitul cineast **István Szabó** a împlinit în februarie 80 de ani și este primul regizor maghiar premiat cu Oscarul pentru cel mai bun film străin, în 1981, pentru *Mefisto*. În cei aproape 60 de ani de carieră cinematografică, Szabo a semnat zeci de titluri importante, multe dintre acestea fiind premiate în marile festivaluri internaționale. Preocupat în special de soarta individului în momente de cumpănă ale istoriei, István Szabó a debutat în regie în 1965 cu *Vârsta viselor* (Almodozások kora) și a câștigat notorietate cu al doilea său film, dublu premiat la Moscova și Locarno, *Tatăl* (Apa), în care un copil trăiește cu ideea că tatăl său, mort în timpul războiului, a fost un erou. Povestea cuplului forțat să trăiască sub identități false din *Încrederea* (Bizalom, 1980) i-a adus premiul de regie la Berlin și o nominalizare la Oscar, premiu pe care avea să-l primească un an mai târziu pentru capodopera *Mefisto*. Această strălucită reinterpretare a mitului faustian, despre un actor și regizor de teatru care face pactul cu regimul nazist, deschide trilogia coproducțiilor cu Germania și a colaborării cu actorul său-fetiș, Klaus Maria Brandauer, urmată de *Colonelul Redl* (1985) și *Hanussen* (1988), ambele nominalizate la Oscar. Turnate în engleză, *Meeting Venus*, *Sunshine*, *Taking Sides*, *Being Julia* și ultimul său film, *The Door*, întregesc cariera eclectică a unuia dintre cei mai internaționali cinești maghiari. La TIFF, **István Szabó** va fi prezent cu trei vîrfuri ale operei sale: *Tatăl*, *Mefisto* și *Colonelul Redl*.

Ziua Maghiară aduce la TIFF, în premieră în România, și cel mai recent film regizat de **Márta Mészáros**. *Aurora Boreală* (Aurora Borealis, 2017) este întoarcerea după o pauză de aproape opt ani a cineastei care a deschis drumul afirmării femeilor în industria cinematografică maghiară. Filmul abordează teme care au preocupat-o de-a

lungul întregii cariere: condiția femeii în societate, explorarea originilor și a trecutului și efectele regimului stalinist asupra indivizilor. Autoare, printre multe altele, a filmelor *Adopțiune* (Ursul de Aur la Berlin, 1975) și *Jurnal pentru copiii mei* (Marele Premiu al Juriului la Cannes, 1984), **Márta Mészáros** va fi și ea omagiată la această ediție TIFF cu un Premiu pentru întreaga carieră.

Fost membru al juriului internațional la TIFF, regizorul și scenaristul **János Szász** revine în festival cu ultimul său film, *The Butcher, the Whore and the One-eyed Man*, povestea criminală a unui sălbatic triumphi amoros. Tot în premieră românească va putea fi văzut și noul film al regizoarei **Éva Gárdos**, *Budapest Noir*, ecranizat după best seller-ul lui Vilmos Kondor, o incursiune fascinantă în lumea întunecată a criminalității și a abuzului de putere de la începutul secolului XX. Proaspăt lansat la Festivalul de la Berlin, **Genesis** este cel de-al doilea film al regizorului Árpád Bogdán și urmărește poveștile a trei personaje, ale căror vieți iau o turnură bizară după ce un grup de neonaziști atacă un sat de romi din Ungaria. Tot de la Berlinală vine și *1945*, noul film al unui obișnuit al TIFF-ului, regizorul **Ferenc Török**, în care doi străini misterioși descind într-un cătun maghiar, reaprinzând un conflict mocnit. Singurul debut din programul **Zilei Maghiare** este *Manhood*, regizat de **Peter Politzer**, și surprinde câteva momente-cheie din viața a trei bărbați din trei generații diferite.

„La această ediție vom avea alături de noi cea mai impozantă delegație maghiară din ultimii ani. Mă bucur foarte mult că au confirmat prezența regizori precum János Szász, Márta Mészáros, Ferenc Török și Éva Gárdos, cinești fără de care nu ne putem imagina ultimele decenii ale filmului maghiar. Un aspect interesant legat de selecția din acest an este că din cele șase lungmetraje proiectate cu ocazia **Zilei Maghiare**, majoritatea sunt filme ce prezintă evenimente sau personaje istorice, numai două fiind drame sociale contemporane.” a subliniat **Zagoni Balint**, curator al **Zilei Maghiare** de la TIFF.

Hungarian National Film Fund și **Institutul Balassi – Institutul Maghiar din București** sunt, alături de **Asociația Filmtett**, partenerii Festivalului Internațional de Film Transilvania în organizarea secțiunii **Ziua Maghiară**.